

Plan upravljanja istraživačkim podacima projekta MORENEC (Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja)

Bouillet, Dejana

Data management plan / Plan upravljanja istraživačkim podacima

Publication year / Godina izdavanja: **2024**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:040962>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom](#).

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO

Models of Response to Educational Needs of Children at Risk of Social Exclusion in ECEC Institutions

Hrvatska zaklada za znanost

Ovaj je rad financirala Hrvatska zaklada za znanost projektom IP-2019-04-2011

This work has been fully supported by Croatian Science Foundation under the project IP-2019-04-2011

MODELI ODGOVORA NA ODGOJNO-OBRAZOVNE POTREBE DJECE IZLOŽENE RIZIKU SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI U USTANOVAMA RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA (MORENEC)

Opće informacije		
	Ime i prezime predlagatelja	prof. dr. sc. Dejana Bouillet
	Matična organizacija	Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
	Naziv projekta	Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (MORENEC)
	Upravitelj podacima	Dejana Bouillet, dejana.bouillet@ufzg.hr
1.	Prikupljanje podataka i dokumentacija	
	Koje ćete podatke prikupljati, obrađivati, stvarati ili se ponovno njima koristiti? (navedite format, vrstu i opseg podataka)	Prikupljat će se kvantitativni i kvalitativni podaci temeljem kupnje prava na korištenje mjernih instrumenata (<i>Lista djetetovih ponašanja za dob 1,5 do 5 godina i Obrazac za njegovatelja-odgojitelja za dob 1,5 do 5 godina, Achenbach, 2000</i>) ili temeljem instrumenata razvijenih u sklopu istraživanja. To su: 1. <i>Upitnik o etiološkim i fenomenološkim aspektima razvoja djece rane i predškolske dobi, verzija za roditelje</i> (kvantitativni podaci)

		<ol style="list-style-type: none"> 2. <i>Upitnik za procjenu etioloških i fenomenoloških aspekata rizika socijalne isključenosti djece rane i predškolske dobi, verzija za odgojitelje</i> (kvantitativni podaci) 3. <i>Upitnik o kvaliteti pedagoške prakse u odnosu na djecu izloženu riziku socijalne isključenosti</i> (kvantitativni podaci) 4. <i>Strukturirani intervjui za odgajatelje</i> (kvalitativni podaci) kvantitativni podaci) 5. <i>Strukturirani intervjui za stručne suradnike</i> (kvalitativni podaci) 6. <i>Strukturirani intervjui za djecu</i> (kvalitativni podaci) 7. <i>Vinjete za odgojitelje i stručne suradnike</i> (kvalitativni podaci) 8. <i>Protokol za evaluaciju mjera potpore obiteljima i djeci izloženoj riziku socijalne isključenosti</i> (kvantitativni i kvalitativni podaci) 9. <i>Instrumenti za pred i post testiranje učinaka mjera potpore obiteljima i djeci izložene riziku socijalne isključenosti</i> (kvantitativni i kvalitativni podaci) <p>Svi kvantitativni prikupljeni podaci bit će pohranjeni u SPSS programu (sav format). Za pohranu podataka potrebno je do 20 MB. Kvalitativni podaci bit će pohranjeni u Word dokumentima (docx formatu) i Nvivo programu (nvp format). Procjena potrebnog prostora za pohranu kvalitativnih podataka je 50MB.</p>
	<p>Kako će se podaci prikupljati, obrađivati ili stvarati? (ukratko navedite metodologiju i procese osiguranja kvalitete te načine organiziranja podataka)</p>	<p>Radi se o stratificiranom reprezentativnom uzorku ustanova RPOO u Hrvatskoj, prema kriteriju broja djece u dobi od 5 do 7 godina uključenih u programe RPOO u 6 hrvatskih regija prema osnivaču ustanove, administrativnom statusu jedinice lokalne samouprave u kojoj djeluje i veličini ustanove RPOO.</p> <p>Na temelju pisane suglasnosti za provedbu istraživanja od strane ministarstva nadležnog za obrazovanje, vršio se slučajan izbor ustanova RPOO unutar stratuma. Ravnateljima dječjih vrtića upućen je pisani poziv za sudjelovanje u istraživanju u kojem je objašnjena svrha i metoda istraživanja. Nakon prikupljenih pristanaka ravnatelja za sudjelovanje u istraživanju, održane su edukacije odgojno-obrazovnih djelatnika ustanova koje su pristale sudjelovati u istraživanju. Za svaku je uključenu ustanovu RPOO bila zadužena jedna članica istraživačkog tima. Članice istraživačkog tima su za svako dijete uključeno u istraživanje osigurale pisani informirani pristanak njihovih roditelja i osigurale zaštitu osobnih podataka djece, roditelja i odgojitelja. Kvalitetu prikupljenih podataka osiguravaju članice istraživačkog tima koje su vodile postupak prikupljanja podataka. Podaci uneseni u program SPSS su provjeravani putem izračuna</p>

		<p>frekvencija po pojedinim kategorijama varijabli. Nevaljani unosi zamjenjivani su dopunom uzorka, slijedeći definirane stratume.</p> <p>Kvalitativni podaci su transkribirani, a kvalitetu transkripata provjeravala je asistentica na projektu. Sve datoteke imenovane su prema nazivu projekta i vrsti datoteke, podataka o kojima se radi. Podaci su podijeljeni članicama tima koje su potpisale <i>Standardi osiguravanja kvalitete s obzirom na komponente radnog plana istraživanja „Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja“</i>.</p>
	<p>Koju ćete dokumentaciju i metapodatke ustupiti osim podataka? (navedite koje su informacije potrebne korisnicima kako bi mogli čitati i interpretirati podatke u budućnosti te koji će se standardi koristiti pri tumačenju podataka)</p>	<p>S obzirom na <i>Ugovor o korištenju psihologijskih mjernih instrumenata</i> sklopljen s Nakladom Slap i s obzirom na potrebu zaštite osobnih podataka djece, odgojitelja i uključenih ustanova RPOO, nije predviđeno javno objavljivanje podataka. Mogući korisnici podatka slobodni su kontaktirati voditeljicu projekta i dobiti na uvid specifične dijelove datoteka, bez osobnih i drugih podataka koje bi otkrivala identitet ispitanika.</p> <p>Svaka skupina podataka popraćena je Obrascem za istraživače u kojem su dokumentirani izvori, karakter i broj prikupljenih podataka.</p>
2.	Pravna i sigurnosna pitanja	
	<p>Jeste li ograničeni sporazumom o povjerljivosti? Imate li potrebna dopuštenja za prikupljanje, obradu, čuvanje i dijeljenje podataka? Jesu li osobe čiji se podaci pohranjuju informirani o tome i jesu li dali privolu? Kojim ćete se metodama koristiti u svrhu zaštite osjetljivih</p>	<p>Istraživanje ima pisanu suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja za provedbu projekta. Također, istraživanje ima suglasnost Etičkog odbora Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu jer poštuje etičke standarde Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu, kao i druge relevantne dokumente. Sudjelovanje u istraživanju je dobrovoljno i anonimno. Projekt poštuje sve zahtjeve koji su utvrđeni Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) – Uredba (EU) 2016/679 i u dijelu istraživanja koji se odnosi na djecu, poštivat će se Etički kodeks istraživanja s djecom (2003).</p> <p>Sve su članice istraživačkog tima potpisale dokument <i>Standardi osiguravanja kvalitete s obzirom na komponente radnog plana istraživanja „Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja“</i>.</p>

<p>podataka (GDPR - posebne kategorije osobnih podataka)?</p>	<p>Svi sudionici istraživanja potpisali su <i>Izjavu o informiranom pristanku na sudjelovanje u istraživanju</i> kojom su upoznati s ciljem istraživanja, odgovornim osobama tijekom istraživanja, ali i kojom im je garantirano anonimno sudjelovanje u istraživanju te mogućnosti odustajanja u bilo kojem trenutku. U navedenoj <i>Izjavi</i> sudionicima se garantira da uvid u ispunjene upitnike neće imati nitko osim istraživača na projektu i da nitko neće znati njihov identitet, identitet djeteta za kojeg popunjavaju Upitnik ili identitet ustanove u kojoj su podaci prikupljeni. S obzirom da se radi o povjerljivim osobnim podacima, objavljeni rezultati i skupovi podataka ne smiju dovesti do identifikacije sudionika.</p>
<p>Kako će se regulirati pristup podacima i njihova sigurnost? Koji su potencijalni rizici koje treba uzeti u obzir? Kako ćete osigurati sigurnost pohrane osjetljivih podataka?</p>	<p>Anonimnost sudionika osigurana je šifriranjem svakog upitnika (postupak pseudonimizacije). Šifriranje provode članice istraživačkog tima prema definiranom obrascu formiranja osmeroznamenaste šifre i prema šifrniku. Šifrirani podaci o identitetu sudionika čuvaju se u enkriptiranom obliku, a ključ za dekripciju posjeduju samo članovi istraživačkog tima.</p> <p>Ispunjeni upitnici vraćani su u zatvorenim i šifriranim kuvertama članicama istraživačkog tima. Šifra na upitniku i kuverti u kojoj sudionici vraćaju upitnike podudaraju se i nakon prikupljanja se uparuju. Šifrnici su pohranjeni na sigurnom mjestu koje je dislocirano od skupa podataka kako ne bi došlo do otkrivanja identiteta ispitanika.</p>
<p>Kako ćete upravljati zaštitom autorskih prava i intelektualnog vlasništva? Tko će biti vlasnik podataka? Koje će se licencije primjenjivati na podatke? Koja će se ograničenja primjenjivati na ponovnu uporabu osobnih podataka?</p>	<p>Podaci prikupljeni istraživanjem nemaju karakter autorskog prava i intelektualnog vlasništva. Autorska prava ostvaruju autori znanstvenih radova sukladno pravilima pojedinih časopisa. Podacima se dogovorno koriste članice istraživačkog tima, a ostali korisnici mogu koristiti podatke u dogovoru s voditeljem projekta i uz suglasnost istraživačkog tima, u skladu s pravilima HRZZ-a.</p>

3.	Pohrana i čuvanje podataka	
	<p>Kako će podaci biti pohranjeni i kako će biti napravljena sigurnosna kopija podataka (<i>backup</i>) tijekom istraživanja? Koji su kapaciteti čuvanja podataka kojim raspoložete? Kojim se procedurama koristite za sigurnosnu kopiju (<i>backup</i>)?</p>	<p>Podaci će se tijekom istraživanja s računala kopirati u nacionalni sustav za pohranu i dijeljenje podataka Puh (https://www.srce.unizg.hr/puh) koji članovima projektnog tima omogućava pristup aktualnoj verziji podataka i na kojem se dnevno automatizirano izrađuje sigurnosna kopija podataka.</p> <p>Sigurnosne kopije podataka planiraju se pohraniti na četiri mjesta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na prijenosnim računalima (voditeljice projekta i asistentice na projektu) - na nacionalnom sustavu za pohranu i dijeljenje podataka DABAR (kapacitet 200GB) i - na prijenosnom tvrdom disku koji će biti pohranjen na različitoj geografskoj lokaciji od prijenosnog računala (2TB) <p>Za pohranu sigurnosnih kopija skupova podataka odgovorna je asistentica na projektu.</p>
	<p>Koji je vaš plan čuvanja podataka? U kojim će se formatima čuvati?</p>	<p>Digitalni podaci čuvat će se trajno u institucijskom repozitoriju (Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) uspostavljenom na sustavu Dabar. Tablične podatke čuvat ćemo u xlsx formatu, tekstualne u docx formatu te u pdf obliku. Baze podataka izrađene u SPSS programu čuvat će se u sav formatu, a baze podataka izrađene u Nvivo programu pohranit će se u nvp formatu. Doc oblik će se konvertirati u docx oblik.</p> <p>Papirnati dokumenti i podaci čuvat će se u kabinetu voditeljice projekta sukladno Ugovoru sklopljenom s HRZZ, najmanje 5 godina po završetku istraživanja.</p>
4.	Dijeljenje i ponovna uporaba podataka	
	<p>Kako i gdje će se podaci dijeliti? Na kojem repozitoriju planirate dijeliti podatke? Kako će potencijalni korisnici doznati za podatke?</p>	<p>Znanstveni radovi, izlaganja na konferencijama i drugim skupovima te drugi obrađeni skupovi podataka tijekom trajanja projekta redovito će se objavljivati na mrežnoj stranici projekta (http://morenec.ufzg.hr) gdje su javno dostupni.</p> <p>Konačnu verziju podataka voditeljica projekta podijelit će putem institucijskog repozitorija (Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu) uspostavljenog u nacionalnom sustavu Dabar. Institucijski repozitorij u sustavu Dabar odabrali smo jer podržava FAIR načela.</p>

	<p>Ako postoje podaci koji se ne smiju dijeliti (prijavitelji vezani zakonskim, etičkim, autorskim pravilima, povjerljivošću i sl.), pojasnite razloge ograničenja.</p>	<p>Skupovi podataka prikupljeni istraživanjem dijelit će se isključivo objavom znanstvenih radova i javnim predstavljanjem na znanstvenim konferencijama i stručnim skupovima, javno dostupnima na mrežnoj stranici projekta.</p> <p>Zbog odredbi GDPR-a, Opće uredbe o zaštiti podataka Europske unije i Ugovora o korištenju psihologijskih mjernih instrumenata sklopljenog s Nakladom Slap sirovi podaci prikupljeni mjernim instrumentima nisu predviđeni za javnu objavu.</p>
	<p>Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima <i>FAIR-a</i>.</p>	<p>Istraživački podaci pohranit će se u institucijskom repozitoriju u Dabru, koji podržava FAIR principe.</p>
	<p>Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava neprofitna organizacija (ako ne, objasnite zašto ne možete dijeliti podatke na digitalnom repozitoriju koji nije komercijalan).</p>	<p>Digitalni repozitoriji uspostavljeni na nacionalnoj infrastrukturi Digitalni akademski arhivi i repozitoriji — Dabar omogućavaju pohranu, dugoročno čuvanje i diseminaciju digitalnih sadržaja. Namjena repozitorija uspostavljenih u Dabru jest dugoročno čuvanje i dijeljenje konačne verzije podataka.</p>

Ref:

[1] Celjak, D., Dorotić Malič, I., Matijević, M., Poljak, Lj., Posavec K. i Turk, I.: „Istraživački podaci - što s njima?“ [Istraživački podaci - što s njima? : priručnik o upravljanju istraživačkim podacima | Digitalni repozitorij Srca \(unizg.hr\)](#)